

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Komitetu Nauk Geograficznych PAN
13 kwietnia 2012 roku

Protokół prezentuje przebieg drugiego posiedzenia Komitetu Nauk Geograficznych PAN wybranego na kadencję 2011-2014. Posiedzenie odbyło się 13 kwietnia 2012 roku w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie według następującego porządku:

- Otwarcie posiedzenia. Wręczenie nominacji członkom Komitetu.
- Przyjęcie porządku obrad i protokołu z Zebrania Plenarnego w dniu 13 stycznia 2012 roku
- Bieżące sprawy:
- Sprawy organizacyjne;
- Zaopiniowanie Regulaminu Komitetu Nauk Geograficznych PAN;
- Komisja Wyborcza (skład: przewodnicząca - dr hab. B. Krawczyk, członkowie: dr A. Kowalska, Jolanta Więckowska);
- Wybory uzupełniające.
- Powołanie Komisji oraz Zespołów Komitetu Nauk Geograficznych PAN:
 - ✓ Komisji ds. Międzynarodowej Unii Geograficznej i Współpracy Międzynarodowej;
 - ✓ Zespołu ds. Organizacji i Struktury Geografii;
 - ✓ Zespołu ds. Rozwoju Geografii i Badań Naukowych;
 - ✓ Zespołu ds. Współpracy Geografii z Praktyką;
 - ✓ Zespołu ds. Informatyzacji i Promocji Geografii;
 - ✓ Zespołu ds. Edukacji Geograficznej (w tym Zespół Nagrody im. E. Romera);
- Kierunki działalności Komitetu Nauk Geograficznych na lata 2012-2014.
- Referat prof. dr hab. Andrzeja Lisowskiego pt. „Koncepcja rozwoju geografii w Polsce w systemie nauki – uwarunkowania organizacyjne i merytoryczne”
- Dyskusja

Przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN prof. dr hab. A. Kostrzewski powitał zebranych oraz wręczył nominacje przyznane przez dziekana Wydziału III PAN tym członkom komitetu, którzy jeszcze nie otrzymali oficjalnych powołań na kadencję 2010-2014.

Następnie jednogłośnie przyjęto proponowany porządek obrad i protokół z Zebrania Plenarnego w dniu 13 stycznia 2012 roku.

W kolejnym punkcie spotkania prof. A. Kostrzewski przedstawił najważniejsze sprawy wynikające ze spotkania kierownictwa PAN z przewodniczącymi komitetów naukowych i problemowych PAN, które odbyło się 07 marca 2012 roku. Poza listą priorytetów, jakie muszą spełnić komitety w nowej kadencji, prowadząca zebranie wiceprezes Akademii prof. dr M. Marody przedstawiła: frekwencję wyborczą w pięciu wydziałach Akademii, przy czym była ona najwyższa w Wydziale III Nauk Ścisłych i Nauk o Ziemi PAN (tab. 1)

Tab. 1. Frekwencja wyborcza w wydziałach Polskiej Akademii Nauk

Wydział	Liczba komitetów	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba głosujących	%
I	24	11 690	4 111	35,00
II	26	4 544	2 060	45,34
III	12	1 155	589	51,00
IV	21	5 481	2 502	45,60
V	12	5 710	1 383	24,20
ogółem	95	28 580	10 645	37,25

Prof. M. Marody poinformowała także o frekwencji wyborczej w Wydziale III PAN. Była ona najwyższa w Komitecie Chemii Analitycznej PAN (ok. 62%), a najniższa w Komitecie Astronomii PAN (ok. 37%). Przy tej okazji przewodnicząca Komisji Wyborczej Komitetu Nauk Geograficznych - dr hab. B. Krawczyk poinformowała o frekwencji wyborczej w KNG. Uprawnionych do głosowania były 282 osoby, a liczba głosujących wyniosła 127, co stanowi ok. 45,4%. O wejściu w skład komitetu zadecydowała minimalna liczba – 11 głosów.

W dalszej części zebrania plenarnego przewodniczący Komitetu przedstawił propozycję prof. dr hab. M. Marody, na temat struktury komitetów, w którą również nasz komitet musi się wpisać. Jest ona następująca: *(1) termin sekcje - zarezerwowany dla stałych ciał powoływanych z członków komitetu w sytuacjach wymagających uwzględnienia specyfiki*

danej subdyscypliny np. Sekcja Bizantynologiczna w Komitecie Nauk o Kulturze Antycznej lub Sekcja Socjologii Oświaty w Komitecie Socjologii; (2) termin **komisje** - zarezerwowany dla stałych ciał powoływanych z członków komitetu, które realizują zadania powtarzające się cyklicznie; np. Komisja Wyborcza, Komisja ds. Nagród etc.; (3) termin **zespoły** - zarezerwowany dla ciał powoływanych na określony czas do realizacji określonego zadania; powołanie zespołu wymaga zdefiniowania zadania i produktów pracy zespołu (np. ekspertyza, opinia etc); jedynie w przypadku zespołów dopuszcza się możliwość kooptacji osób spoza Komitetu, które jednak nie zyskują statusu członków Komitetu.

Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. M. Marody przedstawiła także główne zadania Komitetów PAN wynikające z Ustawy O PAN Z dnia 30 kwietnia 2010 R. - Art. 36. Są to: (1) rozważanie istotnych problemów reprezentowanej dyscypliny lub pokrewnych dyscyplin naukowych oraz organizowanie w tym celu debat, dyskusji i konferencji naukowych; (2) upowszechnianie wyników debat, dyskusji i konferencji naukowych, o których mowa w pkt 1; (3) przeprowadzanie ocen stanu i potrzeb reprezentowanej dyscypliny lub pokrewnych dyscyplin naukowych oraz instytucji naukowych, z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii; (4) przygotowywanie opinii, ocen, ekspertyz i prognoz naukowych dotyczących reprezentowanej dyscypliny lub pokrewnych dyscyplin naukowych; (5) współpraca z organami i instytucjami naukowymi Akademii we wspieraniu rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; (6) współdziałanie przy wprowadzaniu w życie i upowszechnianiu wyników badań naukowych i prac rozwojowych; (7) dbałość o reprezentatywny wkład nauki polskiej w rozwój nauki w świecie, w tym przez rozwój współpracy międzynarodowej; (8) wspólne z innymi komitetami naukowymi przygotowywanie multidyscyplinarnych opracowań naukowych, z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii; (9) ocena wydawnictw naukowych.

W następnym punkcie dotyczącym bieżących spraw komitetu prof. dr hab. A. Kostrzewski poinformował, że w trybie pilnym Plenarne Zebranie winno zaopiniować propozycję Regulaminu Komitetu Nauk Geograficznych, który musi być zatwierdzony przez Biuro Organizacyjno-Prawne i Spraw Osobowych Polskiej Akademii Nauk. Przewodniczący KNG poprosił sekretarza komitetu dr hab. Ewę Roo-Zielińską o odczytanie poszczególnych paragrafów przygotowanej przez Prezydium propozycji regulaminu. Dr hab. E. Roo-Zielińska poprosiła o dyskusję i poprawki do poszczególnych paragrafów po pełnym odczytaniu propozycji regulaminu. Po odczytaniu regulaminu zgłoszono cztery poprawki do

poszczególnych jego paragrafów, a następnie w wyniku jawnego głosowania propozycja regulaminu została jednogłośnie pozytywnie zaopiniowana przez Zebranie Plenarne Komitetu Nauk Geograficznych PAN (zał.1). Należy w tym miejscu podkreślić, że w dniu 20 04 2012 roku treść regulaminu została zatwierdzona przez Biuro Organizacyjno-Prawne i Spraw Osobowych Polskiej Akademii Nauk.

Kolejnym punktem porządku obrad były wybory uzupełniające specjalistów. W związku z życzeniem władz Prezydium PAN i Wydziału III Komitet Nauk Geograficznych zobowiązany jest przedstawić propozycję składu dziesięciu specjalistów do naszego Komitetu.

W związku z powyższym Prezydium KNG proponuje pięć osób spoza Komitetu:

- Sekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta - mgr inż. Olgierda Dziekońskiego,
- Głównego Inspektora Ochrony Środowiska – dr Andrzeja Jagusiewicza,
- Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – dr Michała Kielszną,
- Dyrektora Departamentu Geodezji, Kartografii i Systemów Informacji Geograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii – mgr Jerzego Zielińskiego,
- Dyrektora Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego – dr Piotra Żubera.

Prezydium Komitetu zaproponowało także, aby 5 następnych miejsc w KNG przypadło tym osobom, które kandydowały w wyborach uzupełniających w dniu 13 stycznia br. i uzyskały kolejno największą liczbę głosów:

- Prof. dr hab. Zygmunt Babiński,
- Prof. dr hab. Stanisław Ciok,
- Dr hab. Waław Florek,
- Dr hab. Artur Magnuszewski,
- Prof. dr hab. Andrzej Zborowski.

Członkowie zebrania plenarnego zdecydowali jednak, aby do komitetu weszło na razie tylko pięciu specjalistów spoza komitetu, a lista ta będzie mogła być poszerzana o kolejnych specjalistów w czasie trwania jego kadencji. W wyniku tajnego głosowania pięciu zaproponowanych specjalistów weszło w skład komitetu (tab. 2).

Tab. 2. Specjaliści - członkowie Komitetu Nauk Geograficznych PAN w kadencji 2010-2014

Imię i nazwisko kandydata	Stanowisko lub miejsce pracy
1. Mgr inż. Olgiert Dziekoński	Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta
2. Dr Andrzej Jagusiewicz	Główny Inspektor Ochrony Środowiska
3. Dr Michał Kielsznia	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
4. Mgr Jerzy Zieliński,	Dyrektor Departamentu Geodezji, Kartografii i Systemów Informacji Geograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii
5. Dr Piotr Żuber	Dyrektor Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Następnie w wyniku jawnego głosowania powołano Komisje oraz Zespoły Komitetu Nauk Geograficznych PAN, a także ich przewodniczących. Była to propozycja Prezydium KNG (tab. 3).

Tab. 3. Komisja, Zespoły Komitetu Nauk Geograficznych PAN oraz ich przewodniczący na kadencję 2011-2014

	Nazwa Komisji lub Zespołu	Nazwisko i imię Przewodniczącego	Tytuł naukowy
1	Komisja ds. Międzynarodowej Unii Geograficznej i Współpracy Międzynarodowej	Degórski Marek	prof. dr hab.
2	Zespół ds. Organizacji i Struktury Geografii	Lisowski Andrzej	prof. dr hab.
3	Zespół ds. Rozwoju Geografii i Badań Naukowych	Krzemień Kazimierz	prof. dr hab.
4	Zespół ds. Współpracy Geografii z Praktyką	Harasimiuk Marian	prof. dr hab.
5	Zespół ds. Edukacji Geograficznej (w tym Zespół Nagrody im. E. Romera)	Suliborski Andrzej	prof. dr hab.
6	Zespół ds. Informatyzacji i Promocji Geografii	Zwoliński Zbigniew	dr hab. prof. UAM

Prof. dr hab. A. Kostrzewski poprosił o zgłaszanie udziału w pracach komisji oraz zespołów. Poinformował także, że można być członkiem najwyżej dwóch Komisji czy Zespołów.

W dalszej części obrad przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN prof. dr hab. A. Kostrzewski przedstawił kierunki działalności Komitetu Nauk Geograficznych na lata 2012-2014:

- Przedstawianie stanowiska polskich geografów w podstawowych problemach dotyczących geografii w zakresie badań naukowych, związków z gospodarką i innych;
- Realizacja statutowego obowiązku zabezpieczenia reprezentacji społeczności geografów w Komisjach, Komitetach, Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, Narodowym Centrum Nauki, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i innych;

- Ocena stanu rozwoju organizacyjnego, naukowego, personalnego geografów i czasopism naukowych zakresu geografii;
- Wypracowanie stanowiska w zakresie miejsca geografii w systemie nauki;
- Opracowanie listy priorytetów badawczych polskiej geografii;
- Inicjowanie interdyscyplinarnych problemów badawczych oraz syntez naukowych,
- Podniesienie rangi polskiej geografii, poprzez szersze upowszechnianie wyników badań naukowych i możliwości ich wykorzystania.
- Ocena stanu i miejsca geografii w systemie nauczania podstawowego, średniego i wyższego;
- Organizacja seminariów problemowych, warsztatów geograficznych krajowych i zagranicznych oraz bilateralnych konferencji (m.in. polsko-ukraińskiej, polsko-niemieckiej i innych);
- Organizacja Regionalnej Konferencji Międzynarodowej Unii Geograficznej w 2014 roku w Krakowie;
- Organizacja (co 2 lata) konferencji „Forum Geografów Polskich”. Kontynuacja wydawnictwa „Forum Geografów Polskich”;
- Starania o afiliację Komitetu Nauk Geograficznych PAN przy ogólnopolskim czasopiśmie geograficznym;
- Współpraca z kierownikami jednostek geograficznych, komitetami naukowymi PAN i towarzystwami naukowymi;
- Inicjowanie organizacji konsorcjów geograficznych (także o charakterze interdyscyplinarnym);
- Inicjowanie wykładów na zaproszenie, staży naukowych dla młodych pracowników naukowych;
- Powołanie Komisji i Zespołów Komitetu Nauk Geograficznych PAN w celu zabezpieczenia działalności programowej Komitetu

Jednym z ostatnich punktów porządku obrad był interesujący referat prof. dr hab. Andrzeja Lisowskiego pt. „Koncepcja rozwoju geografii w Polsce w systemie nauki – uwarunkowania organizacyjne i merytoryczne”.

Na zakończenie posiedzenia odbyła się bardzo konstruktywna dyskusja na temat jedności (dualizmu) geografii. W dyskusji udział wzięli: prof. dr hab. T. Strykiewicz, prof. dr hab. T.

Marszał, prof. dr hab. A. Suliborski, prof. dr hab. M. Degórski, prof. dr hab. J. Bański oraz prof. dr hab. A. Mizgajski.

Prof. Bański zwrócił uwagę na włączenie się do badań realizowanych za granicą m.in. wiąże duże perspektywy z Azją wschodnią i Afryką. W kolejnej wypowiedzi prof. Bański zwrócił uwagę, że zamieszczanie tak dużej w kierunkach działalności może być groźne. Dyskutant stwierdził, że powstanie klubu Polarnego, Stowarzyszenia geomorfologów polskich, Asocjacji krajobrazu, niewątpliwie osłabiło integrację środowiska geografów. Równocześnie zwrócił uwagę, że należy wystosować pismo do geografów dotyczące cytowania się nawzajem. Mało dyskutujemy w czasopiśmie na temat problemów geografii polskiej. Priorytetową kwestią jest problem miejsca geografii społeczno-ekonomicznej w strukturze CK.

Prof. A. Jankowski szeroko skomentował problem geografii w CK. Równocześnie zwrócił uwagę o dwuobszarowości geografii społeczno-ekonomicznej, która winna znaleźć się w naukach ekonomicznych i społecznych, natomiast geografia fizyczna tak jak dotychczas w naukach o Ziemi.

Prof. P. Migoń zwrócił uwagę na umiędzynarodowienie badań jako sprawę bardzo pilną uznał ustalenie priorytetów badawczych polskiej geografii oraz wymianę pracowników.

Prof. T. Strykiewicz zwrócił uwagę na rozwój i przyszłość geografii ekonomicznej oraz szybką reakcję geografów na potrzeby społeczne

Prof. M. Degórski skoncentrował się na udziale geografów w programach międzynarodowych Azji a szczególnie Chin.

Prof. A. Mizgajski z kolei zwrócił uwagę na mały udział geografów w konkursach ogłaszanych przez Narodowe Centrum Nauki. Zadeklarował swoją pomoc w staraniach do Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie zmiany ustawy z sierpnia ub. roku w sprawie dziedzin i dyscyplin naukowych. Podkreślił, że szczególnie należy podjąć starania dotyczące włączenia ochrony środowiska do nauk o Ziemi.

Prof. Marszał w odniesieniu do przedstawionych kierunków działalności przez przewodniczącego komitetu, że należy ustalić priorytety do realizacji. Podkreślił, że geografowie zobowiązani są do sojuszu z gospodarką przestrzenną

Prof. dr hab. R. Borówka zaprosił zebranych na kolejne Forum Geografów Polskich, którego organizacja planowana jest w roku 2013 tym razem na Uniwersytecie Szczecińskim.

Prof. Suliborski przedstawił uchwałę do zatwierdzenia przez Zebranie Plenarne do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Uchwała w sprawie redukcji liczby godzin nauczania geografii w szkołach i rozmywania treści geograficznych w innych przedmiotach (historii, WOP, biologii, fizyce, chemii i innych). Geografia zawsze była zaliczana do przedmiotów ogólnokształcących a treści jej nauczania, poza wiedzą społecznie użyteczną - utylitarną, odgrywają ogromną rolę w wychowaniu patriotycznym społeczeństwa i kształtowaniu jego świadomości narodowej i terytorialnej.

Uchwała w głosowaniu jawnym została jednogłośnie przyjęta.

Na zakończenie przewodniczący Komitetu ustosunkował się do głosów w dyskusji stwierdzając, że ustalone zostaną priorytety do realizacji przez Komitet Nauk Geograficznych. Niewątpliwie najważniejszym problemem jest jednoznaczne określenie miejsca geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w strukturach CK. Ponownie prof. A. Kostrzewski zwrócił uwagę na podjęcie starań afiliacji Komitetu Nauk Geograficznych przy Przeglądzie Geograficznym. Sprawą bardzo istotną, zdaniem przewodniczącego, jest integracja środowiska geografów polskich w ramach prac przygotowawczych do konferencji MUG w Kolonii i w Krakowie oraz Forum Geografów Polskich w Szczecinie. Prof. A. Kostrzewski zachęcił do udziału geografów w konferencji polsko-ukraińskiej w Kielcach w lipcu b.r. oraz w konferencji metodologicznej w Łodzi we wrześniu b.r.

Przewodniczący podziękował uczestnikom zebrania za udział i aktywną dyskusję oraz zamknął posiedzenie równocześnie prosząc o przesyłanie propozycji do działalności komitetu. Podkreślił, że posiedzenia prezydium komitetu odbywają się raz w miesiącu, podczas których mogą być załatwiane przedstawiane przez członków problemy.

Warszawa 13 kwietnia 2012

Protokół sporządziła

dr hab. Ewa Roo-Zielińska, prof. IG i PZPAN

